

Vereisten aan onderwijsprogramma's van de Faculteit der Geesteswetenschappen

Voor alle onderwijsprogramma's

- De cursussen hebben een **omvang** van 5 of 10 ec. In masteropleidingen hebben cursussen met een omvang van 10 ec de voorkeur;
- Het bachelorprogramma bevat **30 ec vrije keuzeruimte**, in de regel ingedeeld in 2 x 15 ec, bij voorkeur in het derde jaar, eventueel in het tweede jaar. Deze keuzeruimte kunnen studenten invullen met een minor, een pakket keuzevakken of een stage; Cursussen lopen gedurende een heel semester of een blok (half semester). Indien wordt gekozen voor blokprogrammering bewaakt de opleiding dat de studielast evenwichtig gespreid wordt;
- In het onderwijsprogramma zijn de cursussen ingedeeld in de universitaire **100-600 structuur** (zie bijlage 1 voor de beschrijving van de niveaus en de vereiste opbouw van de niveaus in de verschillende opleidingsjaren);
- Het **delen van onderwijs** door meerdere programma's wordt op verzoek van het faculteitsbestuur actief bevorderd door de onderwijsdirecteuren;
- Efficiënt gebruik van onderwijs mag echter niet ten koste gaan van het (gevraagde) **niveau**. Dit betekent dat BA-programma's niet structureel gebruik kunnen maken van MA-onderwijs en omgekeerd.
Bij gedeeld onderwijs tussen 'gewone' masters en research masters moet duidelijk zichtbaar zijn op welke manier verschillende eisen worden gesteld aan de beide doelgroepen, in termen van voorgeschreven literatuur, leerdoelen en toetsing.
- De Universiteit Leiden hanteert een **uniforme jaarindeling**. In het onderwijsprogramma dient het cursorisch onderwijs van de opleiding ingericht te zijn volgens de universitaire semesterindeling en 42 weken te omvatten. Hou er rekening mee dat in de maand augustus geen tentamens kunnen plaatsvinden ivm BSA in jaar 1 en 2 en diplomering in jaar 3.
- **Buitenlandse uitwisselingsstudenten** moeten vóór **1 april** aangeven welk onderwijs zij willen volgen in het volgende academisch jaar. Het is daarom belangrijk bij de inrichting van het onderwijsprogramma rekening te houden met deze doelgroep. Bij de beoordeling of een cursus toegankelijk is voor buitenlandse studenten speelt o.a. mee: de capaciteit; instapniveau. De taal van waarin het onderwijs wordt gegeven speelt geen rol;
- Bij het opstellen van het onderwijsprogramma is het belangrijk rekening te houden met de **studeerbaarheid** van het programma. Het opstellen van het programma biedt dan ook een gelegenheid om bijvoorbeeld de opbouw van de leerlijnen door het programma heen nog eens onder de loep te nemen of (struikel)cursussen op een ander moment in het programma te plaatsen.

Voor bachelorprogramma's

- **BA-eindwerkstuk:** dit is altijd niveau 400 en heeft een omvang van ten minste 10 ec. Het schrijven van het eindwerkstuk wordt begeleid in een **scriptieseminar** (zie bijlage 2 voor de opties om dit vorm te geven);
- **Facultair kerncurriculum:** elk programma bevat het kerncurriculumvak Wetenschapsfilosofie (1e of 2e sem.), en ten minste één andere cursus uit het volgende aanbod: Area Studies, Inleiding Literatuurwetenschap, Inleiding Taalwetenschap, Inleiding Religiewetenschappen, Inleiding Historische Wetenschappen.
- **Contacturen:** in het kader van de prestatieafspraken is afgesproken dat in het eerste jaar van de Bachelor opleiding minimaal 384 contacturen worden geprogrammeerd. Zie voor verdere informatie en instructies:
<http://hum.leidenuniv.nl/medewerkers/onderwijs/onderwijsvoorbereiding/>
- **Toetsing:** om studiesucces te bevorderen geldt voor alle cursussen op bachelorniveau dat de toetsing dient te bestaan uit ten minste twee deoltoetsen. Deze deoltoetsen dienen op verschillende momenten gedurende het semester te worden afgenomen, bij voorkeur worden per cursus verschillende toetsvormen gebruikt (zoals schriftelijk tentamen, werkstukken, mondeling tentamen etc.). Zie voor meer informatie over toetsing:
<http://hum.leidenuniv.nl/medewerkers/onderwijs/onderwijsvoorbereiding/>

Voor masterprogramma's

- **MA-scriptie:** De MA-scriptie is altijd niveau 600 en heeft in principe een omvang van ten minste 20 EC voor masteropleidingen (zowel de 60 als de 120 EC opleidingen) en 30 EC voor research masteropleidingen. Indien het schrijven van de MA-scriptie gecombineerd wordt met een door de student verplicht te volgen scriptieseminar, kunnen de studiepunten verdeeld worden over seminar en scriptie, met dien verstande dat het gezamenlijk aantal EC nooit minder wordt dan het voorgeschreven aantal EC en dat het seminar ook niveau 600 heeft. Het verplaatsen van studiepunten van scriptie naar scriptieseminar betekent dat het seminar wordt afgerond d.m.v. toetsing en dat de student tijdens het scriptieseminar werk verricht in het kader van de scriptie. Toetsing van het scriptieseminar kan plaatsvinden door middel van (een combinatie van), bijvoorbeeld, aanwezigheid, participatie, mondelinge presentaties of beoordeling van het onderzoeksvoorstel.
- **Masterlanguage:** voor Duits, Engels, Frans, Italiaans, Klassieke talen en Nederlands zijn landelijk afspraken gemaakt over samenwerking, voor elk van deze talen wordt jaarlijks landelijk een cursusaanbod vastgesteld. Onderdeel van deze afspraken is dat studenten van de opleiding Neerlandistiek en van de afstudeerrichtingen English Language and Linguistics, French Language and Linguistics, German Language and Linguistics, Italian Language and Linguistics, English Literature and Culture, French Literature and Culture, German Literature and Culture, Italian Literature and Culture en Classics na toestemming van hun Examencommissie ten minste één cursus uit het Leidse onderwijsprogramma kunnen vervangen door een cursus uit het landelijke aanbod. In het onderwijsprogramma geeft de opleiding aan op welke plaats (bijvoorbeeld als onderdeel van de ruimte voor electives) studenten het landelijke aanbod Masterlanguage kunnen volgen.
Contactpersoon voor Masterlanguage binnen de Faculteit der Geesteswetenschappen is Else van Dijk (e.a.van.dijk@hum.leidenuniv.nl, tel nr. 7322)

- **Research masters en onderwijs van onderzoekscholen:** landelijk is eveneens afgesproken dat alle studenten van een research master in de Geesteswetenschappen tijdens hun opleiding ten minste 10 ec volgen bij een erkende landelijke onderzoekschool (zie <http://www.hum.leidenuniv.nl/onderzoek/onderzoekscholen/onderzoekscholen.html> voor een overzicht). De onderzoekscholen bieden voor dit doel jaarlijks cursussen aan, waarvoor per student een budget beschikbaar is gesteld (het zogeheten rugzakje). Leiden Global is voor wat betreft deze afspraak gelijkgesteld met een onderzoekschool en biedt jaarlijks cursusaanbod aan voor deze doelgroep.
Contactpersoon voor het onderwijs van onderzoekscholen voor research masters binnen de Faculteit der Geesteswetenschappen is Karin van der Zeeuw (k.van.der.zeeuw@hum.leidenuniv.nl, telnr. 2996).
- Indien binnen een opleiding **meerdere afstudeerrichtingen** worden aangeboden, is het van belang dat deze elk een helder, **onderscheiden profiel** hebben. Onderwijsprogramma's van afstudeerrichtingen dienen daarom **ten minste 50%** van elkaar te verschillen (inclusief scriptie). Dit betekent voor een eenjarige MA 20 ec scriptie en 10 ec eigen onderwijs per richting, voor een tweejarige MA 30 ec scriptie en 30 ec eigen cursussen. Omgekeerd kan er dus maximaal 30 ec aan gedeelde cursussen zijn tussen afstudeerrichtingen binnen één opleiding.
- Ook **onderwijsprogramma's van verschillende opleidingen** dienen van elkaar te onderscheiden zijn. Voor studenten, aanstaande studenten en de arbeidsmarkt dient duidelijk te zijn wat het eigen profiel is van elke opleiding. Bovendien kunnen studenten die aan de eisen van twee opleidingen voldoen, aanspraak maken op twee diploma's; hier dient een substantiële inspanning van de student tegenover te staan. Programma's van afzonderlijke masteropleidingen dienen daarom **ten minste 60%** van elkaar te verschillen: dit betekent voor eenjarige masters maximaal 20 ec gedeelde cursussen en minimaal 20 ec verschillende cursussen, naast de scriptie van 20 ec. Voor tweejarige masters is de overlap maximaal 50 ec.

Voor minorprogramma's

- Een minor heeft een omvang van 30 ec, in beginsel verdeeld over 15 ec per semester, in overleg is programmering in blokvorm (1 semester van 30 ec) mogelijk;
- Een minor heeft een logische samenhang en opbouw in niveau;
- Een minor bevat ten minste één cursus op niveau 300;
- De eerste 15 ec van de minor (de vakken van het eerste semester) zijn als zelfstandig pakket te volgen voor studenten van opleidingen van andere faculteiten die geen vrije keuzeruimte van 30 ec hebben (o.a. Rechtsgeleerdheid).

Bijlagen

1. toelichting Leidse 100-600 structuur
2. opzet scriptieseminar BA

Bijlage 1: Toelichting universitaire 100-600 structuur

Omschrijving niveaus

niveau 100: inleidende cursus, voortbouwend op het niveau van het eindexamen VWO.

Kenmerken: Onderwijs gebaseerd op stof in handboek of syllabus, didactisch gestructureerd, met oefenstof en proeftentamens; begeleide werkgroepen; accenten in studiestof en voorbeelden in colleges.

niveau 200: cursus met inleidend karakter, geen specifieke voorkennis maar wel ervaring met zelfstandig studeren.

Kenmerken: Leerboeken of ander onderwijsmateriaal van min of meer inleidend karakter; colleges bijv. in de vorm van capita selecta, zelfstandige bestudering van de stof wordt voorondersteld.

niveau 300: cursus voor gevorderden (ingangseis niveau 100 of 200)

Kenmerken: Leerboeken, die niet speciaal voor onderwijs hoeven te zijn geschreven; zelfstandige bestudering van de tentamenstof; bij tentamens zelfstandige toepassing van de leerstof op nieuwe problemen.

niveau 400: gespecialiseerde cursus (ingangseis niveau 200 of 300)

Kenmerken: Naast een tekstboek gebruik van vakliteratuur (wetenschappelijke artikelen); toetsing (mede) d.m.v. een klein onderzoek, een referaat, of een schriftelijk werkstuk. Cursussen op dit niveau kunnen in zekere mate ook deel uitmaken van het curriculum van de masteropleiding.

niveau 500: wetenschappelijk georiënteerde cursus (toegangseis: de student is toegelaten tot een masterprogramma; voorbereidende cursus op niveau 300 of 400 is gevolgd);

Kenmerken: bestudering van wetenschappelijk geavanceerde vakliteratuur, bedoeld voor onderzoekers; toetsing gericht op probleemoplossing d.m.v. een referaat en/of werkstuk of eigen onderzoek, met zelfstandige kritische verwerking van het materiaal.

niveau 600: zeer gespecialiseerde cursus (ingangseis niveau 400 of 500)

Kenmerken: actuele wetenschappelijke artikelen; laatste vorderingen van het wetenschappelijk denken; zelfstandige bijdrage (scriptie-onderzoek) waarin een nog niet opgelost probleem wordt behandeld, met mondelinge presentatie.

Niveauverdeling bacheloropleidingen

Het aantal ec per niveau over de drie studie jaren van het bacheloropleiding (inclusief de vrije keuzeruimte) kent de onderstaande verdeling. De verdeling betreft een indicatie, kleine afwijkingen zijn mogelijk mits een goede opbouw binnen de gehele opleiding gegarandeerd blijft.

	1e	2e	3 ^e
100	40	20	-
200	20	30	20
300	-	10	30
400	-	-	10

Bijlage 2: opzet scriptieseminars BA

1. Iedere BA-opleiding organiseert op z'n minst één scriptieseminar per jaar, waarin studenten hun BA-eindwerkstuk schrijven. Randvoorwaarden zijn dat:
 - (a) het schrijfproces *groepsgewijs* plaatsvindt;
 - (b) aan het schrijfproces een *vast tijdpad* is gekoppeld: binnen het seminar worden tussentijdse deadlines gesteld voor deelproducten, ook voor de oplevering van de eindversie geldt een deadline;
 - (c) gezien de koppeling aan een tijdpad het seminar in beginsel in het tweede semester wordt gepland;

2. De opleiding kan hierbij kiezen voor een van de volgende drie modellen:
 - (a) thematische/verdiepende derdejaars bachelorcolleges:
 - i. het onderwerp van het eindwerkstuk sluit aan bij het thema van het door de student gekozen werkcollege (meestal dan volgens een EC-verdeling 5 (of 10) ec werkcollege +10 ec eindwerkstuk);
 - ii. hierbij zal duidelijk gemaakt moeten worden dat het collegedeel ook aparte inzet en beoordeling kent; zo'n college heeft het gebruikelijke aantal bijeenkomsten over het gehele semester;
 - iii. behalve de docent van het college kunnen hier overige begeleidende docenten bij betrokken zijn, maar dat hoeft niet.
 - (b) een apart te organiseren thematisch scriptieseminar:
 - i. alle BA-studenten schrijven hun eindwerkstuk rond een gemeenschappelijk thema;
 - ii. het seminar maakt deel uit van de 10 ec voor het eindwerkstuk;
 - iii. vereist is dat er minimaal 5 bijeenkomsten zijn;
 - iv. behalve de docent van het seminar kunnen hier overige begeleidende docenten bij betrokken zijn, maar dat hoeft niet.
 - (c) een apart te organiseren 'procesmatig' scriptieseminar:
 - i. het seminar houdt zich alleen met vorm, opzet, uitwerking en presentatie van het eindwerkstuk bezig en is niet thematisch (anders dan het brede veld van de opleiding) beperkt;
 - ii. het seminar maakt deel uit van de 10 ec voor het eindwerkstuk;
 - iii. vereist is dat er minimaal 5 bijeenkomsten zijn;
 - iv. in dit geval treden in de regel andere docenten op als inhoudelijk begeleider van de eindwerkstukken;
 - v. opleidingen kunnen deze vorm, gezien de eisen aan de groepsgrootte, zo nodig samen met een of twee andere opleidingen opzetten.

3. Om onnodige studievertraging te voorkomen kunnen alle studenten zowel in het eerste als het tweede semester een scriptieseminar volgen. Opleidingen kunnen hierbij desgewenst gebruik maken van het facultaire scriptieseminar, dat wordt verzorgd door het Expertisecentrum Academische Vaardigheden. Dit seminar is opgezet volgens model - c.